

Beste eilanders,

Hierbij de tweede groene brief van de gemeente. Hierin staat hoe ons energiesysteem er nu uit ziet en hoeveel energie we nu op Schiermonnikoog verbruiken.

Heeft u naar aanleiding van de oproep voor een Dursum Eilaun uit de eerste groene brief al een reactie gestuurd? Stuur uw idee over een duurzaam eiland naar ons op.

Dursum Eilaun

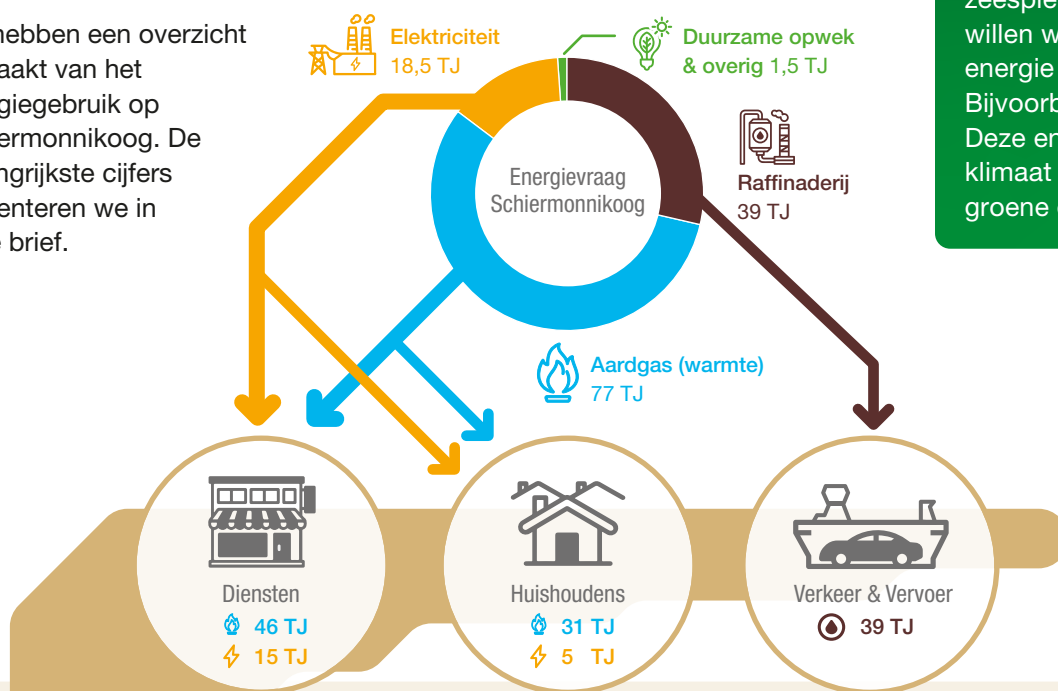
een duurzaam, zelfstandig & economisch gezond eiland

Het energiesysteem van Schiermonnikoog

Schiermonnikoog krijgt nu bijna al haar energie van de vaste wal. Aardgas en elektriciteit via leidingen en kabels, motorbrandstoffen via tankwagens. Ongeveer 7% van de elektriciteit die we gebruiken wekken we zelf op met zonnepanelen. Meer dan 90% van het energiegebruik komt uit fossiele bronnen. De woningen aan de Ds. Hasper- en Martha Karststraat zijn gasloos. In die woningen produceren warmtepompen en zonnepanelen energie en warmte.

Waar gebruiken we onze energie voor?

We hebben een overzicht gemaakt van het energiegebruik op Schiermonnikoog. De belangrijkste cijfers presenteren we in deze brief.

Grijs en groen

Grijze energie komt uit fossiele bronnen zoals aardgas, aardolie en steenkool. Door grijze energie uit de grond te halen en te verbanden, komt CO₂ in de lucht. Dit vergroot het broeikaseffect en veroorzaakt klimaatverandering en zeespiegelstijging. Daarom willen we hernieuwbare energie gebruiken. Bijvoorbeeld uit zon en wind. Deze energie beïnvloedt het klimaat niet. We noemen dit groene energie.

[Lees verder online over de cijfers achter deze afbeelding](#)

TJ staat voor Terra-joule, deze energie eenheid kan worden omgerekend naar kuub-gas, Kwh of liter brandstof.

Warmtevraag	1TJ = 28400 m ³ gas
Elektriciteitsvraag	1TJ = 277777 kWh
Benzine of diesel	1TJ = 27000 liter diesel

In de figuur kunt u zien waar we de energie op ons eiland voor gebruiken. Ongeveer een kwart van het energiegebruik vindt plaats bij woningen. Het energiegebruik hangt sterk af van de grootte en het type woning en uw gedrag als bewoner. Op onze website vindt u meer informatie over de verschillende woningtypes. In de dienstverlening wordt de meeste energie gebruikt.

De horeca neemt een groot deel voor haar rekening. Dat is ook logisch want de recreatiesector is belangrijk op ons eiland. Op Schiermonnikoog gebruiken we de meeste energie voor verwarming met behulp van aardgas. We zullen dus goed moeten nadenken over de vervanging van aardgas door duurzame alternatieven.

Naar een Dursum Eilaun

Kennis over de energiesituatie van Schiermonnikoog is een belangrijke stap in het project Dursum Eilaun. In de derde groene brief volgen schetsen van mogelijke toekomstbeschrijvingen. Samen met u maken we vervolgens keuzes.

In dit project nemen we de volgende stappen:

De 'Nul-meting': we kijken wat het eiland op dit moment gebruikt aan stroom en gas.

In de zomer schetsen we met een kleinere groep deskundigen en inwoners de eerste paden hoe we een Dursum Eilaun kunnen bereiken.

De toekomstbeelden van Dursum Eilaun leggen we in verschillende 'live' sessies aan u voor en we komen tot een gezamenlijke oplossing.

We maken het verhaal voor de duurzame economie voor Schiermonnikoog en de stappen die gezet kunnen worden om de plannen echt te realiseren.

Ga zelf aan de slag:

Hoe ziet een duurzaam Schiermonnikoog eruit?

Bent u na de eerste groene brief al gaan nadenken over hoe uw duurzame Schiermonnikoog eruit ziet? Geef het aan ons door op een manier die bij u past: een verhaal, gedicht, tekening, schilderij,... elke vorm is mogelijk. Lever uw bijdrage vóór 1 september 2020 in, zodat wij het kunnen gebruiken voor de ontwerpbijsessies die we in het najaar voor u organiseren. We kijken er naar uit!

Stuur uw verbeelding (een foto mag ook!) van de duurzame toekomst van Schiermonnikoog op naar: duurzaam@schiermonnikoog.nl. Heeft u hierover vragen of wilt u uw verhaal persoonlijk vertellen? Mail dan gerust.

Meer lezen?

In deze groene brief staat wat onze energiebehoefte is. Via de pagina Duurzaamheid op de homepage van onze website of via bijgaande QR-codes bieden we u een uitgebreidere analyse, videotoeelichting en extra informatie. Hier kunt u achtergrondinformatie vinden over de onderwerpen uit deze én vorige brieven. Bekijk onze website voor alle cijfers van de nulmeting en ga aan de slag met uw droombeeld van een Dursum Eilaun.

Voor de groentjes: maak je eigen eiland!

Ben jij onder de 18 jaar en heb je ook een idee over de toekomst van Schiermonnikoog? Wat vind je hier mooi? Wat zou er kunnen verbeteren? Laat dan van je horen! Maak een filmpje, rap, schilderij of een gedicht. En vertel hoe jij jezelf ziet op Schiermonnikoog over 20 (!!) jaar. Vraag wel even toestemming aan je ouders of je mee mag doen. Heb je alleen een vraag over deze brief, over duurzaam zijn of over deze oproep? Stuur dan een briefje naar de burgemeester via duurzaam@schiermonnikoog.nl of in de brievenbus bij het gemeentehuis.

Wist u dat?

Energie kan je van de ene vorm omzetten in de andere. Door te fietsen kun je met een dynamo bewegingsenergie omzetten in stroom en stroom weer omzetten in licht. Zo kan je ook van stroom (waterstof)gas maken. Voor een gemiddeld huis heb je ongeveer 80 zonnepanelen nodig om de benodigde waterstof te produceren.

